

РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ГАНДБОЛІСТІВ КОМАНДИ ХАІ-ФГХО В ІГРАХ ЧЕМПІОНАТУ УКРАЇНИ СЕРЕД ЧОЛОВІЧИХ КОМАНД

Неллі Кононенко

старший викладач,

Національний аерокосмічний університет імені М.Є. Жуковського «ХАІ»

Наталія Білоус

старший викладач,

Національний аерокосмічний університет імені М.Є. Жуковського «ХАІ»

Анотація. В статті наведені показники результативної активності гравців команди ХАІ-ФГХО м.Харкова під час змагальних ігор. Встановлено, що гравцям команди необхідний певний час для «входження у гру».

Ключові слова: гандболісти, результативність, гол, ігрова діяльність.

Вступ. Гандбол характеризується швидкими та різноманітними діями, які виконуються з урахуванням динаміки розвитку ситуацій, що постійно змінюються. Ігрова діяльність гандболіста обмежена часом та залежить від рівня протидії суперника. Складний характер ігрової діяльності обумовлює велике різноманіття рухів, які частіш усього приходить виконувати із максимально можливою швидкістю [2]. Інтенсифікація ігрової діяльності в гандболі обумовлена багатьма факторами: зростанням швидкості атак, збільшенням питомої ваги швидкого прориву й пресингу, поліпшенням технічних можливостей гравців при максимальній швидкості дій. Все це базується на фундаменті спеціальної підготовленості гравців до змагань. Саме у зв'язку з підготовкою та участю спортсменів у змаганнях особливо гостро стоять питання підвищення фізичної, технічної, тактичної підготовленості гравців [1, 2, 7, 8].

Багатьма спеціалістами відзначається вплив техніко-тактичної майстерності спортсменів [2, 8] і їх фізичної підготовленості [1, 2, 7] на

результативність ігрової діяльності.

Контроль у спортивній практиці є індикатором рівня підготовленості спортсменів, засобом оптимізації процесу підготовки до змагальної діяльності [3, 5].

Змістовна сторона змагальної діяльності є головним напрямком контролю, а вивчення її складових – необхідна умова підвищення якості коригування навчально-тренувальним процесом [6]. Змагальна діяльність характеризується численними показниками, за якими можна визначати ефективність дій спортсмена і команди в цілому. Ці показники виступають своєрідними критеріями дій спортсменів.

Велика варіативність змагальної боротьби, необхідність взаємодії з партнерами по команді, безперервна корекція тактичних задумів і дій тренером значно ускладнюють процес оцінювання ігрових дій в гандболі. Крім того, спортсменам доводиться виконувати велику кількість техніко-тактичних дій, кожна з яких в певних умовах ігрової діяльності може вплинути на хід спортивного поєдинку, визначити його результат [2, 4].

Про ефективність змагальної діяльності можна судити зі спортивного результату на змаганнях. Однак спортивний результат як інтегральний показник не завжди детально інформує про склад і структуру тих чи інших техніко-тактичних дій, перемога або поразка самі по собі не дають конкретної інформації про керування підготовку гравців і планування тренувальних навантажень. Цій меті служать приватні показники, які можна отримати в процесі реєстрації змагальної діяльності при аналізі її складу (з яких елементів складається) і структури (як ці елементи пов'язані один з одним). Структуру змагальної ігрової діяльності слід розглядати як сукупність техніко-тактичних прийомів, операцій, об'єднаних в цілісну систему результативних дій. При цьому, перш за все, слід виділити елементарний набір техніко-тактичних дій у грі спортсменів і вміння ефективно застосовувати їх з урахуванням ігрових ситуацій [3, 5].

Мета роботи – проаналізувати ігрову активність гандболістів команди ХАІ-ФГХО протягом змагальних ігор в рамках чемпіонату України серед чоловічих команд.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати наукову та методичну літературу з питань аналізу ігрової діяльності та її взаємозв'язку з видами підготовок гандболістів.
2. Провести аналіз ігрової активності гандболістів команди ХАІ-ФГХО під час змагальних ігор чемпіонату України серед чоловічих команд вищої ліги.

Матеріал та методи дослідження. Під час нашого дослідження використовувалися аналіз наукової та методичної літератури, педагогічне спостереження та контент-аналіз ігрової діяльності чоловічої команди з гандболу ХАІ-ФГХО, м. Харків трьох ігор першої ліги сезону 2020-2021 та двох ігор вищої ліги сезону 2021-2022.

Результати дослідження. Під час нашого дослідження було проаналізовано 3 гри чемпіонату України серед чоловічих команд першої ліги та дві гри серед чоловічих команд вищої ліги. За ці ігри гандболістами команди ХАІ-ФГХО було реалізовано 145 атак, пропущено 116 результативних кидків від команд-суперниць.

Таблиця 1

Кількість голів закинутих гандболістами команди ХАІ-ФГХО (n=5)
($\bar{X} \pm m$)

тайм	10 хвилин тайму			Зароблені штрафні кидки	Порушення команди суперника
	1	2	3		
I	3,5±0,11	4,5±0,12	4,5±0,21	3,5±0,19	1,6±0,12
II	3,0±0,09	5,0±0,09	6,5±0,11	1,5±0,21	4,50,26

Аналізуючи офіційні протоколи змагальних ігор ми визначали період найбільшої та найменшої результативної активності гандболістів у нападі (таблиця 1), та її динаміку протягом гри (рис.1.).

При аналізі результативної активності гандболістів ми умовно поділили кожен тайм гри на 10 хвилинні проміжки для більш детальної та структурованої інформації.

З таблиця видно, що на початку кожного тайму спортсменам необхідний певний період для впрацювання, про це свідчить менша кількість закинутих м'ячів у першій умовній 10 хвилині кожного тайму у порівнянні з наступними часовими періодами гри.

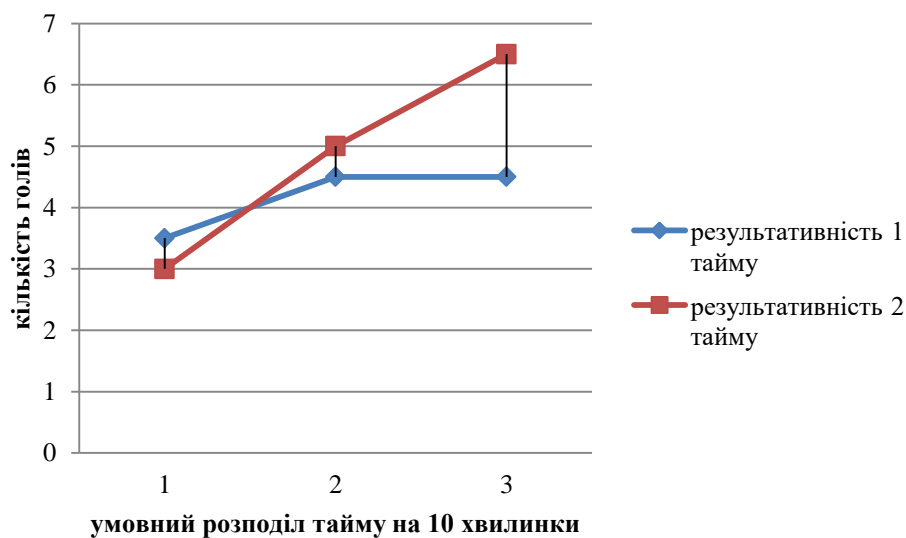

Рис. 1. Динаміка результативності гандболістів протягом гри

Слід зазначити, що кількість зароблених штрафних кидків гравцями команди у першому таймі більша ніж у другому, а кількість порушень гри гандболістами команди суперника проти гравців команди ХАІ-ФГХО у другому таймі значно більша ніж у першому.

Висновки:

1. Контроль та аналіз змагальної діяльності сьогодні залишається необхідною умовою для корегування змісту та навантажень тренувальної діяльності гандболістів.

2. Результативна активність гандболістів команди ХАІ-ФГХО зростає після першої умовної 10 хвилини гри у кожному таймі, що може свідчити про достатній рівень фізичної підготовленості спортсменів для даного рівня змагань.

Перспективи подальших досліджень ми розглядаємо у підвищенні ефективності ігрової змагальної діяльності гандболістів команди ХАІ-ФГХО через зменшення періоду їх ігрового входження у гру.

Література

1. Бикова О. О. Зв'язок ефективності змагальної діяльності гандболістів 13-14 років з показниками фізичної підготовленості. *Вісник Прикарпатського університету. Серія: Фізична культура*. Івано-Франківськ, 2016. Вип. 23. С. 43–49.
2. Бикова О. О. Удосконалення підготовки до змагальної діяльності юних гандболістів 13-14 років за рахунок використання вправ складно координаційної спрямованості : автореф. на здобуття наукового ступеню к.фіз.вих. за спеціальністю 24.00.01 «Олімпійський та професійний спорт». Харків : ХДАФК, 2017. 21 с.
3. Дорошенко Е. Ю., Цапенко В. О., Петров В. О., Сердюк Д. Г., Барский С. Е. Анализ эффективности технико-тактической деятельности в гандболе (на материалах XIX чемпионата мира). *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту*. Харків, 2005. № 15. С. 56–66.
4. Игнатьева В. Я., Тхорев В. И., Петрачева И. В. Подготовка гандболистов на этапе высшего спортивного мастерства. Москва : Физическая культура, 2005. 276 с.
5. Кушнiryuk С. Г. Характеристика соревновательной деятельности гандболистов высокой квалификации как основа требований к уровню их физической подготовленности. *Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання та спорту*. Харків, 2003. № 24. С.
6. Лебедев С. И. Особенности контроля соревновательной деятельности футболистов 10–11. *Слобожанский научно-спортивный вiсник*. Харків, 2012. № 3. С. 78 – 82.

7. Белоус Н. С., Кононенко Н. Н. Уровень развитие скоростных качеств гандболисток студенческой команды. *Актуальные научные исследования в современном мире*. Переяслов-Хмельницький, 2017. Выпуск 5(25) С. 12-16.

8. Червона С. П., Кононенко Н. М., Білоус Н. С. Ефективність групових тактичних дій гандболістів студентської команди у захисті. *Проблеми і перспективи розвитку спортивних ігор і єдиноборств у вищих навчальних закладах*. Харків, 2021. 1.1. С.74-78.